

Forskningsmelding 2023

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Bakgrunn for innretning av meldingen	2
1.2	Data og analyser	2
2	Samlede bidrags- og oppdragsinntekter	3
3	Norges forskningsråd	5
3.1	Konkurranse innen alle virkemidler	5
3.2	Konkurranse innen fagområder	6
3.3	Konkurranse innen utvalgte søknadskategorier	9
3.4	Analyse av UiTs resultater i Forskningsrådet	13
4	EUs rammeprogram	15
4.1	UiTs deltakelse EUs rammeprogram	15
4.1.1	Rekruttering av yngre forskere ved bruk av EU-virkemidler	20
4.1.2	Internasjonalt samarbeid i EU prosjekter	21
4.2	UiTs Ambisjon for Horisont Europa	22
4.3	Analyse av UiTs resultater i EUs rammeprogram Horisont Europa	23
5	Sammendrag og tiltak for å nå målene	24
5.1	Sammendrag av resultater	24
5.2	Iverksatte tiltak for å øke ekstern finansiering	25
5.3	Forslag til nye tiltak	27

1 Innledning

I [UiTs virksomhetsstyring](#), er UiTs strategi og utviklingsavtalen mellom KD og UiT de to overordnede plandokumentene. UiTs langtidsplan skal bidra til å operasjonalisere oppfølgingen av disse to styringsdokumentene, og rollen til denne Forskningsmeldingen er både å bidra med kunnskapsgrunnlag som gjør at man kommer videre med planene og målene som er satt i langtidsplanen og å gi innspill til justerte/nye mål i langtidsplanen. Årets Forskningsmelding vil sette søkelys på hvordan UiT øker sin forskningskapasitet og -kvalitet gjennom deltakelse i Norges forskningsråd (Forskningsrådet) sine programmer og EUs rammeprogram.

1.1 Bakgrunn for innretning av meldingen

Vår strategi, [Eallju – Drivkraft i nord: UiTs strategi mot 2030](#), har som hovedmål at UiT (1) skal være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene, (2) bidra til nyskapende, demokratiske og bærekraftige løsninger på store samfunnsutfordringer og (3) være et arnested for utvikling av studenter og tilsattes kompetanse og talent. For å nå disse tre hovedmålene i strategien, må institusjonen ha fagmiljøer som er ledende nasjonalt og internasjonalt. Siden man ikke kan vente at grunnfinansieringen til universitetet vil øke i årene fremover, må faglig kapasitets- og aktivitetsøkning skje gjennom en kombinasjon av mer effektiv bruk av institusjonens midler og økte eksterne inntekter. Våre fagmiljøer må derfor være konkurransedyktige på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer. Økt tilfang av eksterne inntekter til faglig virksomhet er ikke bare benchmarking og kapasitetsøkning – det er også en måte å bygge kvalitet. Eksternt finansierte prosjekter strukturerer faglig samarbeid med nasjonale og internasjonale fagmiljøer og gir tilgang til muliggjørende infrastrukturer. UiT har derfor i langtidsplanen satt seg som mål at 25 % av budsjettet skal være eksterne midler innen 2026. Videre er det ved UiT også vedtatt en [Ambisjon for Horisont Europa](#) for 2021-2027 som setter høye mål og som har tydelige aksjonspunkter som institusjonen skal følge opp.

For å nå målene i strategien, i langtidsplanen og i vår ambisjon for Horisont Europa, vedtok styret i fjor høst et sett virkemidler som er finansiert over UiTs Fond for strategisk utvikling. Virkemiddelpakken heter UiT Talent og inneholder et bredt sett av virkemidler som på ulike måter skal stimulere fagmiljøer til innsats, bygge faglig tilsatte og studenters karriere og bygge broer mellom intern finansiering og eksterne finansieringsordninger. Hensikten med alle virkemidlene i UiT Talent er å virke sammen med virkemidler ved de enkelte fakulteter, for å øke de eksterne inntektene til UiTs fagmiljøer slik at deres faglige kapasitet og kvalitet styrkes. En [oversikt over virkemidlene i UiT Talent](#) finnes på nettsiden til satsingen. 90 % av disse virkemidlene er iverksatt i 2023, og de resterende vil bli ferdigstilt og igangsatt våren 2024.

Norges forskningsråd og EUs rammeprogram er de to viktigste konkurranseutsatte og åpne arenaene for finansiering av forskning og innovasjon. Utlysninger fra begge institusjonene har de siste årene hatt et økende mål om at finansierte prosjekter skal bidra til å løse samfunnsutfordringer og at forskningsresultatene kan bli til innovasjoner – både samfunnsinnovasjon og mer kommersielt anvendbare ideer som når et kommersielt marked. Vi har derfor i denne Forskningsmeldingen valgt å sette særlig søkelys på hvordan UiT sine fagmiljøer presterer innen de to ovenfor nevnte konkurransearenaene når det gjelder finansiering av både forskning og innovasjon. Meldingen vil både danne grunnlag for en benchmarking for de kommende årene og for videreutvikling av UiTs overordnede langtidsplan.

1.2 Data og analyser

Vi har i meldingen i hovedsak valgt å hente data fra offentlig tilgjengelige kilder, herunder [Database for statistikk for høyere utdanning](#) (DBH), Forskningsrådet, [Funding & Tenders opportunities](#) og [CORDIS](#). For noen områder der det ikke finnes offentlig tilgjengelige data, har vi også supplert analysene med institusjonens egne data. Institusjonens utvikling er analysert for de siste tre til fem årene (avhengig av datakilde), og analysene er hovedsakelig på institusjons- og til dels fakultetsnivå. Statistisk signifikans er ikke analysert. Siden data for 2023 først vil være klare i løpet av våren 2024, inneholder forskningsmeldingen bare data for perioden fram til og med 2022.

2 Samlede bidrags- og oppdragsinntekter

UiT har som sagt i innledningen, satt seg mål om at 25 % av institusjonens budsjett skal være eksternt finansiert innen 2026. Tabell 2.1 viser at bidrags- og oppdragsinntektene til UiT har hatt en svak økning siden 2018. I samme periode har også bidrags- og oppdragsinntektene per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (UFF-årsverk) hatt en marginal vekst. Dette medfører at andelen av budsjettet til UiT som har vært eksternt finansiert ikke har endret seg i noen særlig grad siden 2018 (svak økning). Dersom økningen i eksterne inntekter ikke tar seg betydelig opp de nærmeste tre årene, vil ikke UiT klare å nå sitt mål om 25 % ekstern finansiering av driftsinntekter.

Tabell 2.1. Inntekter ved UiT. Kilde: SØKI og DBH.

	Statstilskudd (1000 kr)	Driftsinntekter (1000 kr)	Bidrags- og oppdragsinntekter (1000 kr)	Prosentandel av totale driftsinntekter	Bidrags- og oppdragsinntekter per UFF årsverk (1000 kr)
2018	3 246 398	3 990 577	678 856	17,01 %	309,8
2019	3 368 963	3 941 558	632 622	16,05 %	284,8
2020	3 487 560	4 411 916	696 041	15,78 %	307,4
2021	3 648 531	4 587 239	764 307	16,66 %	320,7
2022	3 683 910	4 636 856	803 051	17,32 %	331,8

De største eksterne inntektene har UiT fra Forskningsrådet og statlige etater (Tabell 2.2). Til sammen utgjør disse to inntektskildene over halvparten av de eksterne inntektene. Årsaken til at driftsinntektene fra stiftelser har økt så betydelig de siste årene er midler fra Trond Mohn-stiftelsen. Nest etter veksten i inntekter fra stiftelser, er EU-inntektene den kilden til driftsinntekter som prosentvis øker mest, og UiT har mer enn doblet sine driftsinntekter fra EU over de siste fem årene.

Tabell 2.2. Bidrags- og oppdragsinntekter ved UiT i perioden 2018-2022. Merk at EU-midler omfatter alle EU-programmer, også de som ligger utenfor rammeprogrammet. Tallene er oppgitt i 1000 kr. Kilde SØKI.

	Forskningsrådet	Statlig etater	EU-midler	Kommunale	Næringsliv	Stiftelser og org.	Andre	Gaver
2018	267 372	246 250	26 546	20 211	35 877	9 488	10 522	62 591
2019	209 703	233 576	47 743	15 353	15 903	14 845	15 262	80 237
2020	227 338	267 531	36 579	20 689	33 822	9 020	17 130	83 931
2021	269 398	273 495	64 692	11 908	32 475	88 131	17 862	6 347
2022	289 125	273 113	61 241	12 401	45 354	90 205	18 400	13 212

Det er store forskjeller i de ulike fakultetenes absolutte driftsinntekter fra eksterne kilder (Tabell 2.3). Helsefak er det største fakultetet når det gjelder studenter og tilsatte, og fakultetet har også de høyeste, samlede eksterne inntektene. Hoveddelen av de eksterne inntektene til Helsefak kommer fra statlige etater, og en stor del av disse midlene er forskningsmidler fra Helse Nord. NT-fak er det fakultetet med de klart høyeste inntektene fra Forskningsrådet og EU. Det er også det fakultetet med høyest eksterne inntekter per faglige årsverk. UMAK og BFE-fak er fakultetene med henholdsvis de nest høyeste og tredje høyeste eksterne inntektene per faglige årsverk.

Tabell 2.3. Fakultetsvise bidrags- og oppdragsinntekter for 2022. Tallene er oppgitt i 1000 kr. Kilde: SØKI

Fakultet	Forsknings- rådet	Statlig etater	EU- midler	Kommunale	Næringsliv	Stiftelser og org.	Andre	Gaver	Sum	Inntekt per faglige årsverk
Adm	33	2 359	4 112	0	0	2 882	690	31	10 106	*
Helsefak	38 870	155 306	7 680	1 084	1 415	42 368	1 542	2 339	250 605	326
NT-fak	122 531	13 861	18 446	3 069	24 581	19 317	9 596	5 642	217 042	496
HSL-fak	51 927	45 478	9 563	323	263	4 751	2 416	0	114 721	239
BFE-fak	55 066	21 661	9 983	4 859	14 744	16 628	1 259	262	124 461	409
Jurfak	8 105	4 626	888	0	3	355	913	4 938	19 827	273
IVT-fak	7 431	4 755	3 323	1 586	878	69	1 985	0	20 027	141
UMAK	3 501	23 955	7 042	1 482	3 470	3 835	0	0	43 284	425
UB	1 675	1 113	204	0	0	0	0	0	2 993	113
Sum	289 125	273 113	61 241	12 401	45 354	90 205	18 400	13 212	803 051	340

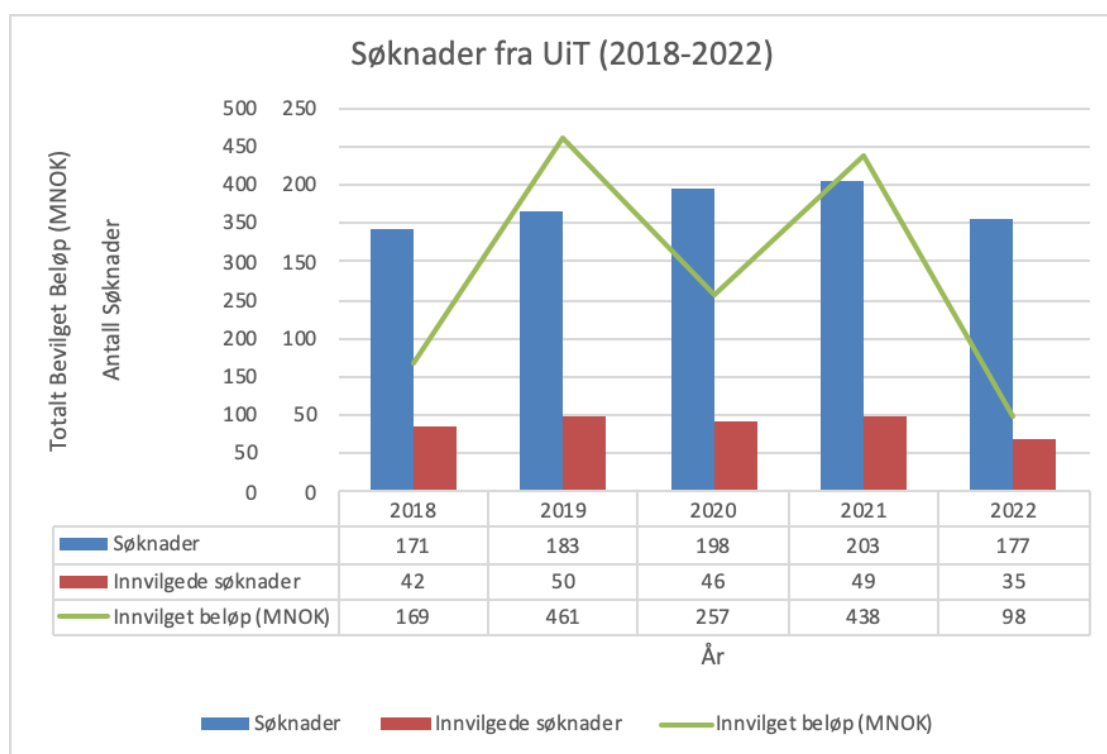
* Ingen faglige årsverk

3 Norges forskningsråd

3.1 Konkurransen innen alle virkemidler

Den totale tildelingen fra Forskningsrådet til UiT i 2022 utgjør 7,97 % av tildelingene til UH-sektoren. UiT har 9,4 % av de faglig tilsatte i sektoren¹, noe som betyr at vi per hode henter et noe lavere beløp enn vi skulle pro rata sammenlignet med hele sektoren.

UiTs totalt antall innsendte søknader, innvilgede prosjekter og innvilgede beløp fra Forskningsrådet i perioden 2018-2022, er vist i figur 3.1. Figuren viser at UiT hadde en økning i både antall søknader og tildelte midler i perioden fra 2018 til 2021. Derimot viser 2022 en kraftig reduksjon i både antall innsendte søknader og i bevilgede beløp. Tilbakegangen for 2022 er vanskelig å forklare basert på tilgjengelige data, men kan delvis forklares av et justert tildelingsnivå for enkelte utlysninger fra Forskningsrådet i dette året (tildelinger fra Forskningsrådet ble kraftig redusert dette året grunnet opprydding i rådets økonomi). Samtidig fikk UiT kun tildelt fire Forskerprosjekter dette året.

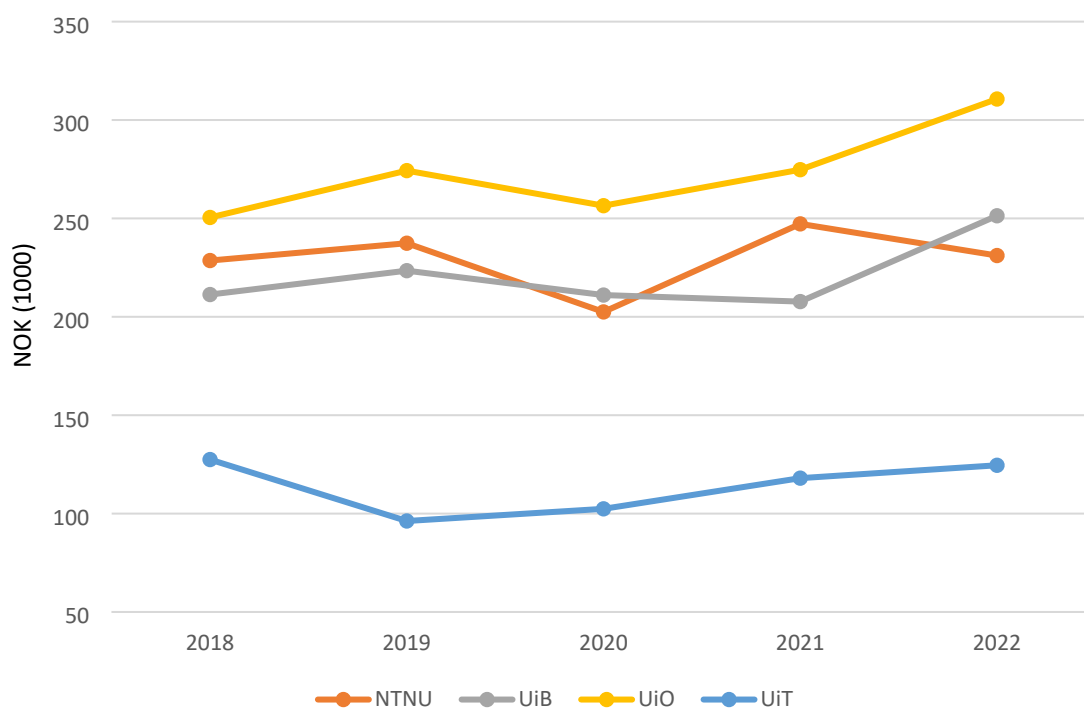

Figur 3.1. Antall innsendte og innvilgede Forskningsråds-søknader fra UiT for årene 2018-2022, og totalt innvilget beløp, som representerer den totale prosjektverdien bevilget fra forskningsrådet. Følgende søknadstyper er inkludert: Forskerprosjekt, Kompetanse- og samarbeidsprosjekt, Kommersialiseringsprosjekt, Koordinerings- og støtteaktivitet, Forskningssenter, Forskningsinfrastruktur, Internasjonale utlysninger, Forprosjekt (t.o.m. 2019), Institusjonsforankret strategisk prosjekt (t.o.m. 2018) og annen støtte (t.o.m. 2019). Kilde: Forskningsrådet.

¹ Tilsatte i ordinære stillinger i kategoriene undervisnings- og forskerstillinger (UN1), utdannings- og rekrutteringsstillinger (UN2) og andre undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN4; DBH).

Antall tildelte Forskningsrådsprosjekter var også lavere også hos de andre breddeuniversitetene i 2022. Positivt for 2022 var imidlertid tildelingen av ett senter for fremragende forskning til UiT, *iC3 – Centre for Ice, Cryosphere, Carbon and Climate*. Tildelingen av senteret ble imidlertid regnskapsført for år 2021 i Forskningsrådets data. Senteret utgjør derfor en stor andel av de tildelte midlene for 2021 i fig. 3.1.

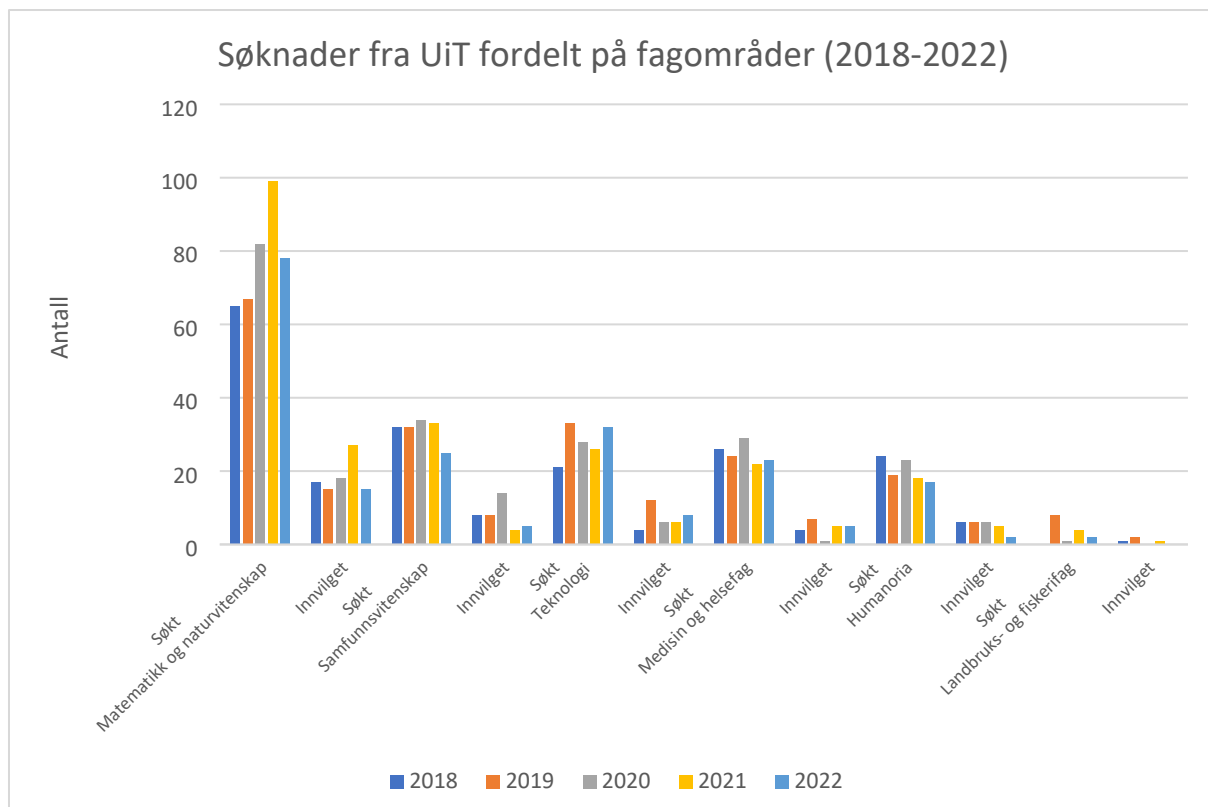
Figur 3.2 viser at tildelte midler fra Forskningsrådet fordelt på faglige årsverk er svært lavt ved UiT. Sammenlignet med de andre breddeuniversitetene, så ligger UiTs fagmiljøer per hode på rundt 50 % av deres nivå av Forskningsrådsinntekter. Dersom UiT skal løfte seg faglig vil det være avgjørende at vi søker mer ekstern finansiering og lykkes bedre med våre søknader enn det vi gjør i dag.

Figur 3.2. Tildeling fra Forskningsrådet per faglig årsverk (1000 kr). Beløp fordelt på utbetalingsår.
Kilde: DBH/Forskningsrådet.

3.2 Konkurransen innen fagområder

UiTs fordeling av innsendte søknader på ulike fagområder er vist i figur 3.3. UiT har sendt den største andelen søknader innen matematikk og naturvitenskap, og dette representerer 38-48 % av det totale antallet innsendte søknader i perioden 2018 til 2022. Andelen søknader fra UiT innen medisin og helsefag utgjør 11-15 % av UiTs innsendte Forskningsrådssøknader i perioden 2018-22. Dette er en relativt lav andel når man tar i betraktning antall faglig tilsatte som arbeider innenfor dette fagområdet.

Figur 3.3. Fordeling av søknader til Forskningsrådet fra UiT på ulike fagområder for årene 2018-2022. Kilde: Forskningsrådet.

En gjennomgang av suksessrate for søknader fra UiTs fagmiljøer (vist i tabell 3.1) indikerer at vi for de fleste fagområdene ligger rundt et snitt på 25 % suksessrate i Norges Forskningsråd (tabell 3.2). Fagområdet Medisin og helsefag skiller seg ut med en noe lavere suksessrate over de fem årene (18,4 %) enn andre fagområder. Dette skyldes meget lav suksessrate i ett av søknadsårene (2020). Vår gjennomsnittlige suksessrate innen Medisin og helsefag er på nivå med NTNU (tabell 3.2), men lavere enn UiO og UiB. Også innen fagområdet Landbruks- og fiskerifag skiller vi oss ut med betydelig lavere suksessrate. UiTs suksessrate innen fagområdene humaniora, samt matematikk og naturvitenskap, er noe høyere enn hos de andre breddeuniversitetene. For de andre fagområdene ligger breddeuniversitetene på et relativt likt nivå (tabell 3.2).

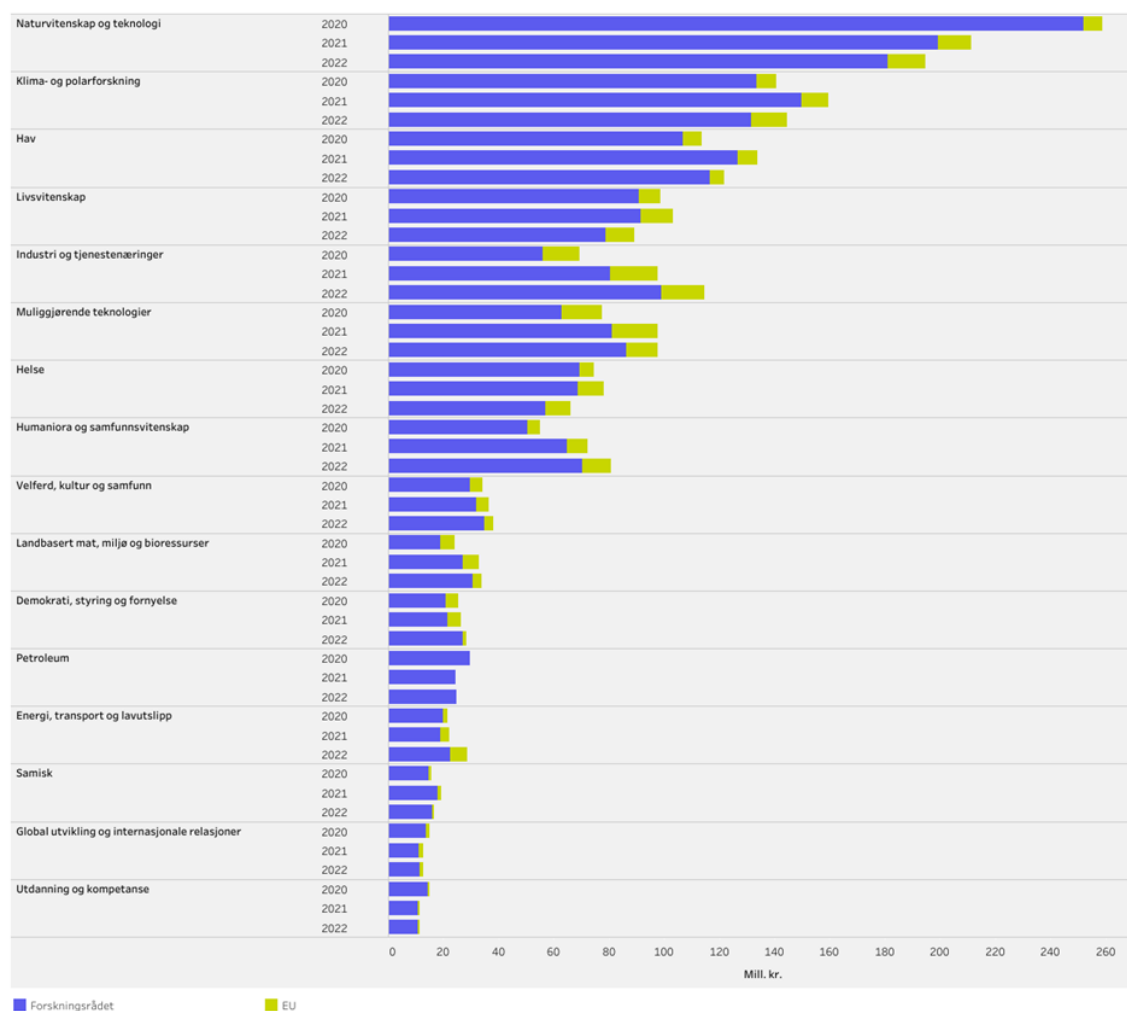
Tabell 3.1. Suksessrate i Forskningsrådet for søknader fra UiT for ulike fagområder for årene 2018-2022. Kilde: Forskningsrådet.

Fagområde	Suksessrate (%)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Matematikk og naturvitenskap	26	22	22	27	19
Samfunnsvitenskap	25	25	41	12	20
Teknologi	19	36	21	23	25
Medisin og helsefag	15	29	3	23	22
Humaniora	25	32	26	28	12
Landbruks- og fiskerifag	-	25	-	25	-

Tabell 3.2. Gjennomsnittlig suksessrate i Forskningsrådet for søknader fra breddeuniversitetene fra 2018-2022. Kilde: Forskningsrådet.

Fagområde	Suksessrate (%), snitt 2018-2022			
	NTNU	UiO	UiB	UiT
Matematikk og naturvitenskap	21,2	21,0	19,8	23,2
Samfunnsvitenskap	15,6	25,6	22,6	24,6
Teknologi	27,0	25,2	24,8	24,8
Medisin og helsefag	18,4	23,2	21,0	18,4
Humaniora	24,2	17,0	20,4	24,6
Landbruks- og fiskerifag	53,0	40,0	35,0	25,0

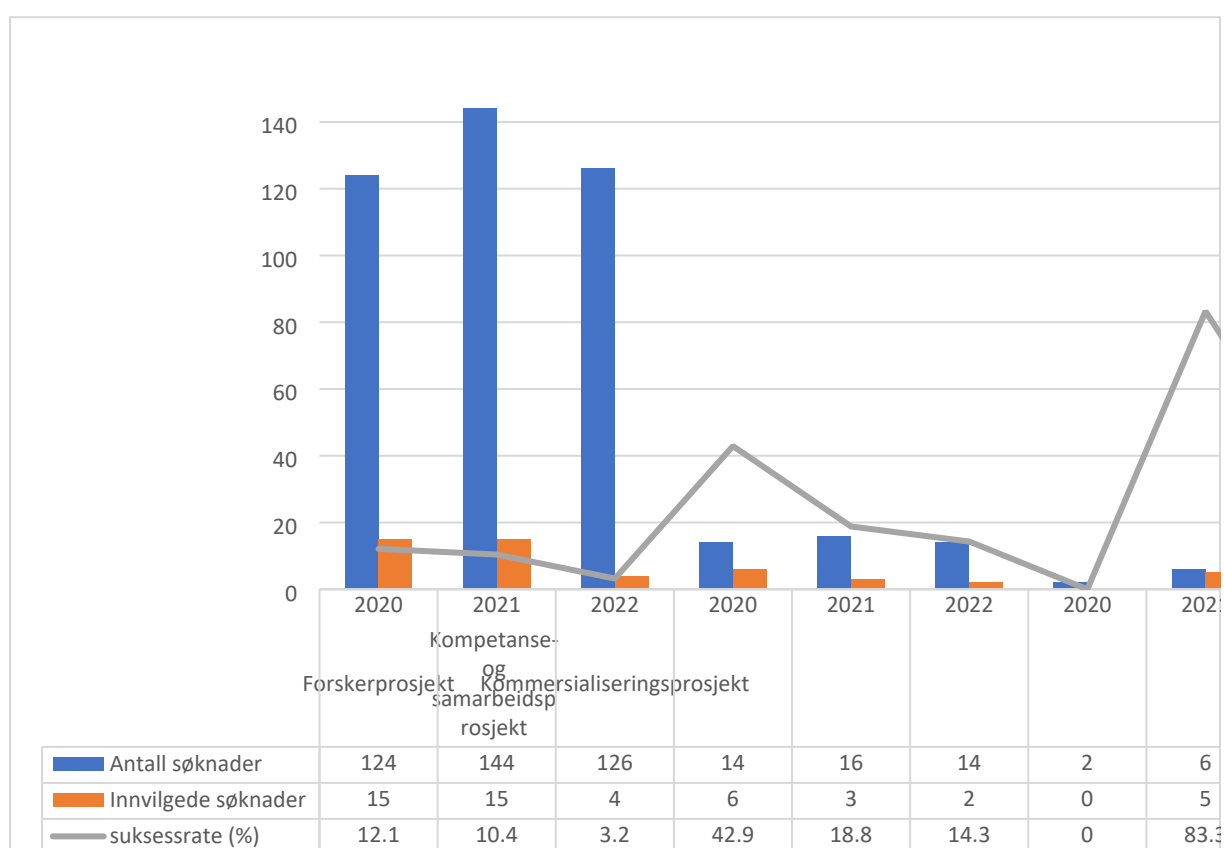
Figur 3.4 viser hvordan bevilgningene til pågående prosjekter ved UiT i perioden 2020-2022 varierer mellom de ulike porteføljene i Forskningsrådet. UiT mottar de høyeste bevilgningene innen Naturvitenskap og teknologi, etterfulgt av Klima og polarforskning og Hav.

Figur 3.4. De samlede bevilgningene til pågående prosjekter ved UiT i perioden 2020-2022 fordelt på de ulike porteføljene i Forskningsrådet. Bevilgninger til ett prosjekt kan bidra til flere porteføljer, og beløpene til porteføljene kan derfor summeres til et høyere beløp enn faktisk utbetalt. Figuren viser data for finansiering fra både Forskningsrådet (blått) og EU (grønt). Kilde: Forskningsrådet.

3.3 Konkurransen innen utvalgte søknadskategorier

Forskningsrådet har ulike typer søknadskategorier. Figur 3.5 presenterer en oversikt over fordelingen mellom UiTs sendte og innvilgede søknader for årene 2020-2022 i de tre store søknadskategoriene: Forskerprosjekter, Kompetanse- og samarbeidsprosjekter og Kommersialiseringsprosjekter. Her fremgår det at Forskerprosjekter har den laveste suksessraten sammenlignet med de to andre kategoriene. Selv om det sendes færre søknader til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter og til Kommersialiseringsprosjekter, er det en høyere innvilgelsesrate for disse. Dette kan tyde på at det er et uutnyttet potensial innen disse områdene. Når det gjelder kommersialiseringsprosjekter, sendes i tillegg noen søknader med Norinnova AS som prosjekteier, hvor rettighetene til den aktuelle teknologien innehas av UiT.

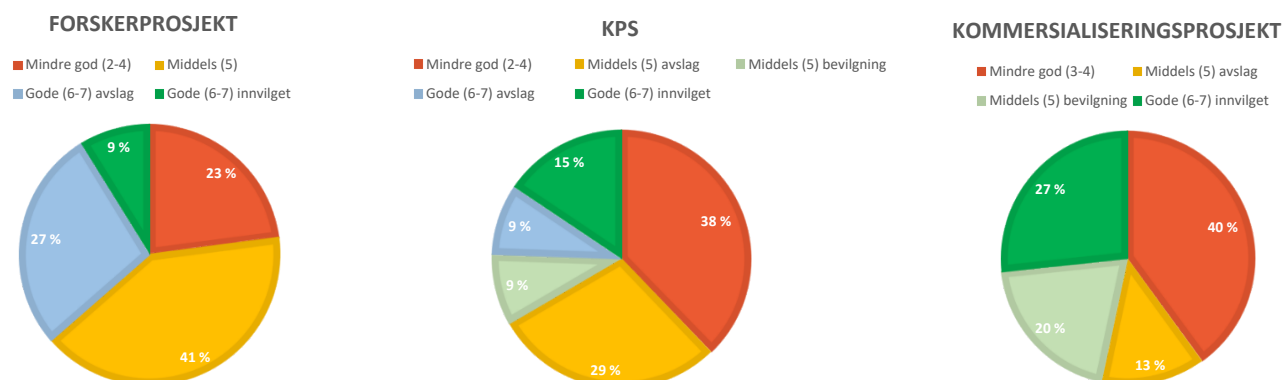

Figur 3.5. Sendte og bevilgede søknader fra UiT til Forskerprosjekter, Kompetanse- og samarbeidsprosjekter og Kommersialiseringsprosjekter for årene 2020-2022. Suksessraten er direkte beregnet basert på antall innvilgede prosjekter per innsendte søknader. Kilde: Forskningsrådet.

Figur 3.6 viser karakterfordelingen for søknadene innsendt under de tre søknadskategoriene Forskerprosjekter, Kompetanse- og samarbeidsprosjekter (KPS), og Kommersialiseringsprosjekter mellom 2020-2022. Det er verdt å merke seg at mange søknader innen kategorien forskerprosjekter har høy kvalitetsvurdering (karakter 6-7), men de oppnår like fullt ikke finansiering. En lignende trend observeres også blant en liten andel av søknadene til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter. Avslåtte søknader med karakter 6 og 7 viser at det er høy konkurranse om midlene i mange av virkemidlene til Forskningsrådet. Høye karakterer på prosjektsøknadene viser også at det er et potensial for

ytterligere arbeid med disse søknadene og søkerne. Det nyetablerte, interne UiT Talent-virkemiddelet *UiT High score* vil her kunne spille en viktig rolle i å videreutvikle prosjektideene og -søknadene (over virkemiddelet *UiT High score* tildeles det ressurser til prosjekteiere med søknader med høy score og som ikke fikk ekstern finansiering for at de skal kunne forbedre sine søknader til neste søknadsfrist).

Det er også tydelig at det er lavere konkurranse om midlene innen kategorien Kommersialiseringsprosjekt. Det er dermed et potensial for å utvide innsatsen både innen Forskningsrådets Kommersialiseringsprosjekter (og innen innovasjon- og kommersialiseringsprosjekter i søyle 3 i Horisont Europa (der UiT også har lav innsats)).

Figur 3.6. Karakterfordeling på søknader sendt til Forskningsrådets Forskerprosjekt, Kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KPS) og Kommersialiseringsprosjekt 2020-2022. De to grønne fargene representerer innvilgede prosjekter, blå farge representerer søknader av høy kvalitet som ikke er innvilget, rød og gul farge representerer avslåtte prosjekter med mindre god til middels god karakter. Kilde: Forskningsrådet.

I kategorien Forskerprosjekt var det ved UiO og UiB i perioden 2020-2022 vesentlig færre forskerårsverk per søknad enn ved NTNU og UiT (Tabell 3.3). Dette betyr at flere av UiO og UiB sine tilsatte søker om midler fra Forskningsrådet enn ved NTNU og UiT. De har således høyere søknadsintensitet. Ser man på antallet innvilgede prosjekter per tilsatt, er bildet det samme – det er betydelig færre tilsatte per innvilget Forskningsrådsprosjekt ved UiO og UiB enn ved NTNU og UiT. Suksessraten til UiT er generelt noe lavere enn ved de andre breddeuniversitetene, og den var svært dårlig i 2022.

Tabell 3.3. Søknadsintensitet* og suksessrate innen kategorien Forskerprosjekt for breddeuniversitetene i perioden 2020-2022. Kilde: DBH/Forskningsrådet.

Universitet	År	Antall søknader	Innvilgede søknader	Innvilgelse (%)	Faglig årsverk	Faglig årsverk per søknad	Faglig årsverk per innvilget søknad
NTNU	2022	338	20	5,9	5141	15,2	257,1
	2021	376	38	10,1	5067	13,5	133,3
	2020	366	32	10,2	4927	13,5	154,0
UiB	2022	246	23	9,3	2365	9,6	102,8
	2021	277	41	14,8	2336	8,4	57,0
	2020	272	31	11,4	2340	8,6	75,4
UiO	2022	379	35	9,2	3916	10,3	111,9
	2021	557	81	14,0	3834	6,9	47,3
	2020	501	76	15,2	3679	7,3	48,4
UiT	2022	126	4	3,2	2327	18,4	581,6
	2021	144	15	10,4	2283	15,9	152,2
	2020	124	15	12,1	2220	17,9	148,0

*Søknadsintensitet = antall vitenskapelige årsverk per søknad.

Innen søknadskategorien Kompetanse- og samarbeidsprosjekter er UiT dårligst av alle breddeuniversitetene når det gjelder både antall faglige årsverk per søknad (søknadsintensitet) og antall faglige årsverk per innvilget søknad (Tabell 3.4). I denne søknadskategorien er NTNU best når det gjelder søknadsintensitet, mens UiB har færrest faglige årsverk per innvilget søknad. Også suksessraten til UiT lavere enn for de andre breddeuniversitetene innen Kompetanse- og samarbeidsprosjekt.

Tabell 3.4. Søknadsintensitet* og suksessrate innen kategorien Kompetanse- og samarbeidsprosjekt for breddeuniversitetene i perioden 2020-2022. Kilde: DBH/Forskningsrådet.

Universitet	År	Antall søknader	Innvilgede søknader	Innvilgelse (%)	Faglig årsverk	Faglig årsverk per søknad	Faglig årsverk per innvilget søknad
NTNU	2022	56	12	21,4	5141	74,5	428,4
	2021	84	20	23,8	5067	60,3	253,4
	2020	42	9	21,4	4927	117,3	547,4
UiB	2022	22	8	36,4	2365	107,5	295,6
	2021	20	7	35,0	2336	118,3	333,7
	2020	26	8	30,7	2340	90	292,5
UiO	2022	34	6	17,6	3916	115,1	652,7
	2021	10	2	20,0	3834	383,4	1917
	2020	36	17	47,2	3679	102,2	216,4
UiT	2022	14	2	14,3	2327	166,2	1163,5
	2021	16	3	18,8	2283	142,7	761
	2020	14	6	42,9	2220	158,6	370

*Søknadsintensitet = antall vitenskapelige årsverk per søknad.

Innen søknadskategorien Kommersialiseringsprosjekter skiller UiT seg positivt ut med høy søknadsintensitet og et lavt antall vitenskapelige årsverk per søknad (unntatt for år 2020). Det er imidlertid utfordrende å analysere resultatene innen kategorien Kommersialiseringsprosjekt siden søknader også sendes fra TTO-kontorene for de respektive universitetene (også for UiT). Siden 2020 har UiT iverksatt en del tiltak for å understøtte innovasjonsvirksomheten i organisasjonen (Tiltaksplan for innovasjon og innføring av innovasjonsstillinger) og å øke kvaliteten på søknadene som institusjonen sender til Forskningsrådet (kjøp av tjenester for søknadsveiledning gjennom rammeavtale med TTO). Det kan være en medvirkende årsak til at UiT gjør det relativt godt i denne kategorien hos Forskningsrådet.

Tabell 3.5. Søknadsintensitet* og suksessrate innen kategorien Kommersialiseringsprosjekt for breddeuniversitetene i perioden 2020-2022. Kilde: DBH/Forskningsrådet.

Universitet	År	Antall søknader**	Innvilgede søknader	Innvilgelse (%)	Faglig årsverk	Faglig årsverk per søknad	Faglig årsverk per innvilget søknad
NTNU	2022	4	1	25,0	5141	1285,2	5141,0
	2021	7	2	28,5	5067	723,9	2533,5
	2020	14	3	21,4	4927	351,9	1642,3
UiB	2022	2	2	100	2365	1182,5	1182,5
	2021	1	0	0	2336	2336	-
	2020	2	1	50	2340	1170	2340
UiO	2022	1	0	0	3916	3916	-
	2021	11	2	18,2	3834	348,5	1917
	2020	6	2	33,3	3679	613,2	1839,5
UiT	2022	7	2	28,5	2327	332,4	1163,5
	2021	6	5	83,3	2283	380,5	456,6
	2020	2	0	0	2220	1110	-

*Søknadsintensitet = antall vitenskapelige årsverk per søknad.

** For kommersialiseringsprosjekter sendes også noen søknader fra TTO-kontorene for de respektive universitetene, noe som gir en viss usikkerhet i sammenligningsgrunnlaget.

3.4 Analyse av UiTs resultater i Forskningsrådet

Det blir sendt færre søknader til Forskningsrådet per faglige årsverk fra UiT sammenlignet med de andre breddeuniversitetene. Suksessraten er også generelt sett lavere. Når det kommer til suksessrate innen ulike fagområder og bevilgninger innen de ulike porteføljene i Forskningsrådet, bør det sees nærmere på hvilke fakulteter/institutter som har særlig potensiale for å kunne øke sin søknadsinnsats.

Både for store søknadskategorier som Forskerprosjekter og Kompetanse- og samarbeidsprosjekter er søknadsintensiteten lav, samtidig ser man ved en analyse av karakterfordelingen for disse kategoriene at det er sendt en del gode søknader som ikke er innvilget. Høye karakterer på avslåtte prosjektsøknader innen disse kategoriene viser at det er et potensial for ytterligere arbeid med disse søknadene. Det nyetablerte, interne UiT Talent-virkemiddelet *UiT High score* vil her kunne spille en viktig rolle i å videreutvikle prosjektideene og -søknadene. For den åpne arenaen FRIPRO i Forskningsrådet (fri prosjektstøtte) er det fra 2023 innført en ordning med ett års karens for prosjektledere som har sendt inn søknader, samt 1-2 års karantenetid basert på oppnådde karakterer på søknadene. Det blir dermed viktig å sikre at søknadene som sendes fra UiT til FRIPRO (og også andre kategorier) er av høy kvalitet. God veiledning gjennom søknadsskrivingen og kurs i

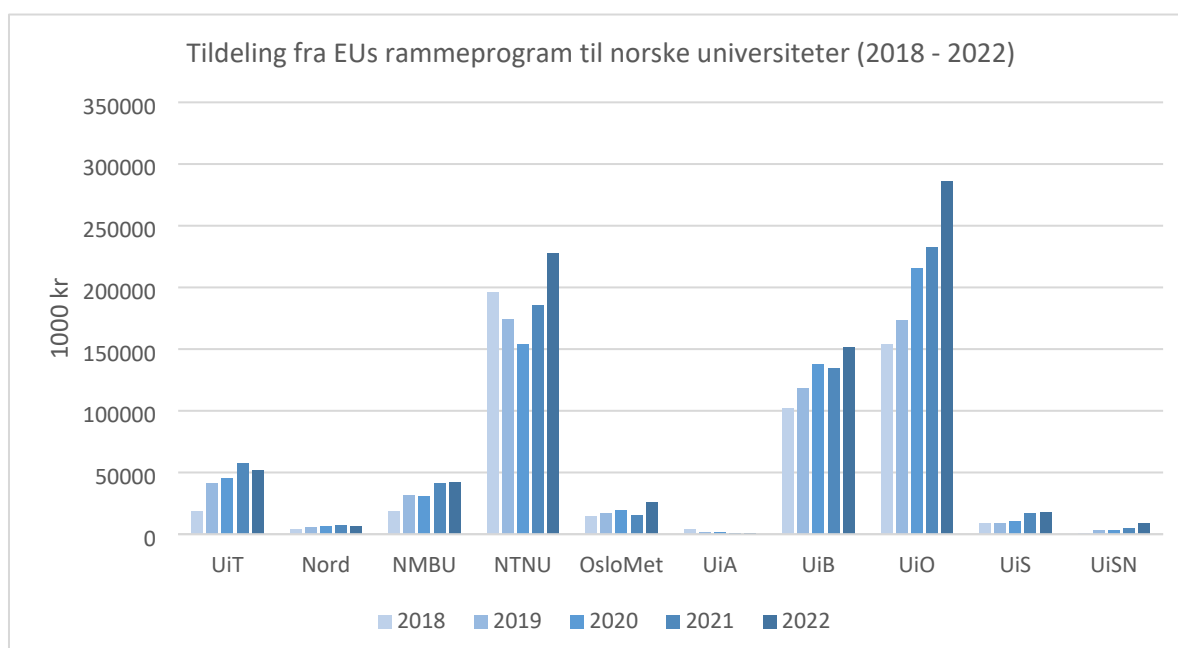
søknadsskriving kan være gode tiltak for dette. Per i dag er ikke kapasiteten i fellesadministrasjonen stor nok til å bidra tilstrekkelig inn mot slike tiltak, og det er litt forskjellig hvor sterkt hvert fakultet prioriterer målrettede tiltak mot Forskningsrådet.

Selv om det sendes færre søknader til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter og Kommersialiseringsprosjekter, er det en høyere innvilgelsesrate for disse virkemidlene sammenlignet med forskerprosjekter. Dette kan tyde på at det også er et uutnyttet potensial innen disse områdene. En økt innsats mot kompetanse- og samarbeidsprosjekter vil bidra til å styrke samarbeidet mellom UiT og næringslivet, og bør være en viktig strategi for fakulteter med mye samarbeid med næringslivet eller med potensial for å styrke samarbeidet med næringslivet. For kommersialiseringsprosjekter har UiT vist særlig bra uttelling, disse midlene har det også vært lavere konkurranse om. Tiltak for å øke kvaliteten på kommersialiseringssøknadene som institusjonen sender til Forskningsrådet (kjøp av tjenester for søknadsveiledning gjennom rammeavtale med TTO) har fungert godt, og anbefales videreført. Det bør også vurderes å inkludere veiledning mot søknader til EUs søyle 3 gjennom rammeavtalen.

4 EUs rammeprogram

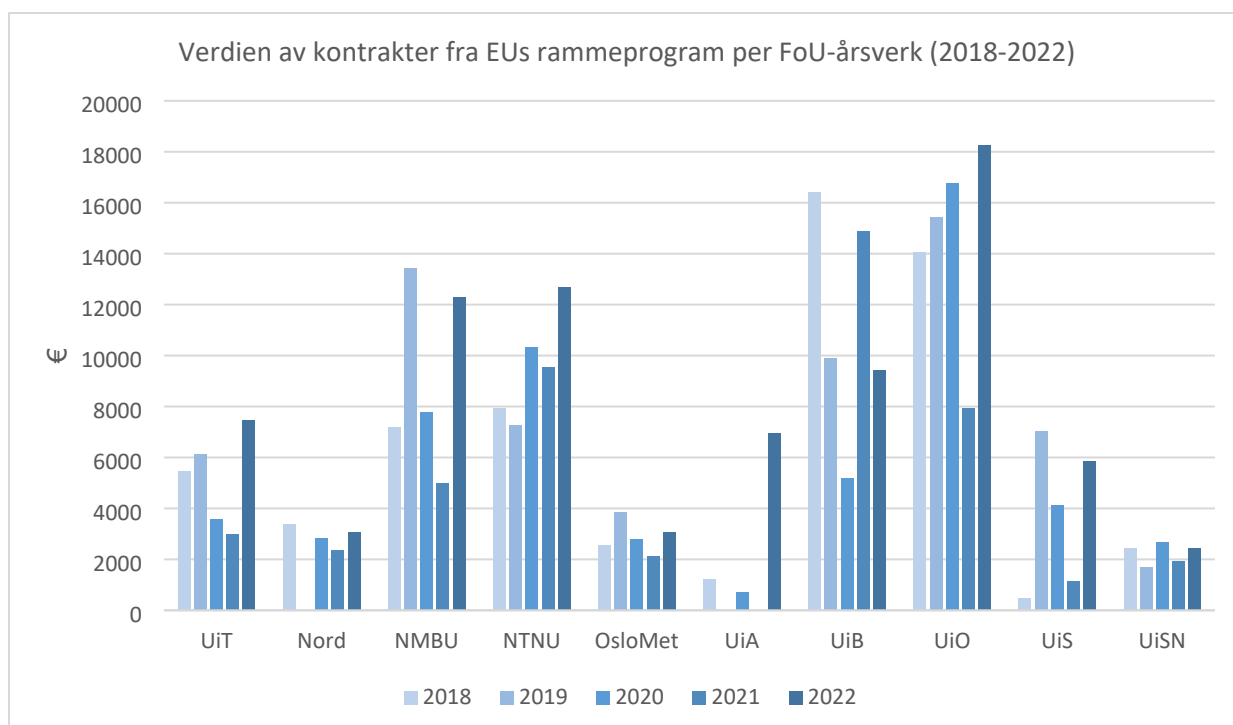
4.1 UiTs deltakelse EUs rammeprogram

Den totale tildelingen fra EUs rammeprogram til de norske universitetene for perioden 2018-2022 er illustrert i figur 4.1. UiT har gjennomsnittlig gjennom disse fem årene den fjerde største totale tildelingen bak UiO, NTNU og UiB og med knapp margin foran NMBU.

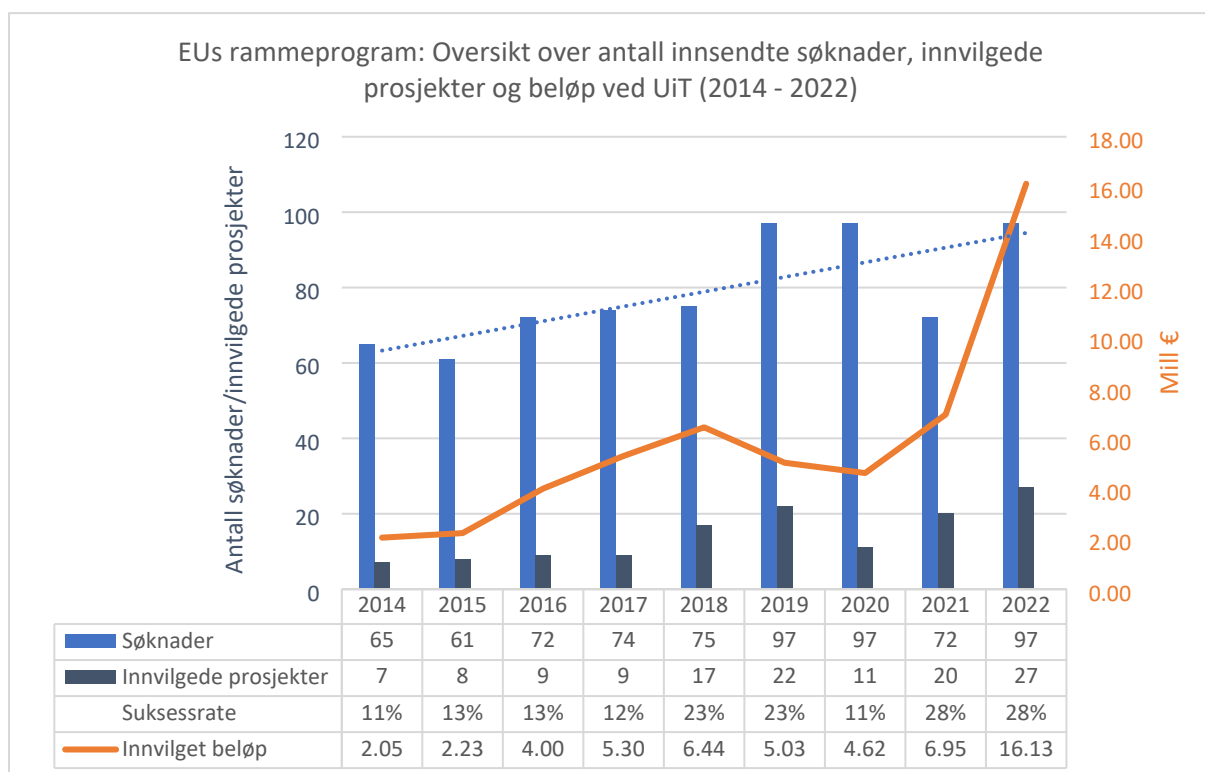

Figur 4.1. Økonomisk tildeling fra EUs rammeprogram til norske universiteter i perioden 2018-2022. Tallene er oppgitt i 1000 kr. Merk at tallene kun omfatter tildeling fra EUs rammeprogrammer (H2020 og Horisont Europa) og inkluderer ikke randsoneprogrammene. Det er derfor en divergens mellom disse tallene og tallene i tabell 2.2. Kilde: DBH.

Figur 4.2 under viser UiTs og de andre norske universitetenes uttelling fra EUs rammeprogram per FoU-årsverk i perioden 2018-2022. I gjennomsnitt ligger UiT (5 130 €) på om lag halve verdien sammenliknet med NMBU (9 146 €), NTNU (9 544 €) og UiB (11 161 €) og en tredjedel av verdien til UiO (14 488 €) i denne perioden.

Figur 4.2. Verdien av signerte kontrakter fra EUs rammeprogram for forskning og innovasjon per FoU-årsverk. Resultatene er fordelt på år ved bruk av kontraktssigneringsåret. Tallene er oppgitt i 1000 kr. Kilde: DBH.

Figur 4.3. Oversikt over antall innsendte søknader, innvilgede prosjekter, samt innvilget beløp for UiT fra EUs rammeprogram fordelt på innvilgelsesår for perioden 2014-2022. Suksessraten er direkte beregnet basert på antall innvilgede prosjekter per innsendte søknader. Den stiplede linjen er trendlinjen for antall innsendte søknader. Merk at de offisielle tallene fra eCorda er betydelig forsinket og derfor ikke tatt med i denne rapporten. Kilde: SEFU.

Figur 4.3 viser utviklingen ved UiT i antall innsendte søknader, innvilgede prosjekter og midler fra EU fra starten av forrige rammeprogram H2020 (2014-2020) frem til to år inn i det pågående rammeprogrammet Horisont Europa (2021-2022).

UiT har hatt en jevn økning i antall innsendte søknader i H2020 og i gjennomsnitt ble det totalt sendt 77 søknader per år i denne perioden (2014-2020). I 2021 og 2022 ble det sendt henholdsvis 72 og 97 søknader fra UiT. Dette resultatet sees i sammenheng med UiTs måltall i UiTs Ambisjon for Horisont Europa og diskuteres nærmere i underkapittel 4.2 UiTs Ambisjon for Horisont Europa.

Det har vært en særlig positiv utvikling i antall innvilgede prosjekter fra EUs rammeprogram med henholdsvis 20 og 27 innvilgede prosjekter i 2021 og 2022. Til sammenlikning ble det innvilget gjennomsnittlig 11,9 EU prosjekter ved UiT i H2020 og totalt 72 prosjekter i hele denne perioden på 7 år. UiT har altså allerede etter to år i Horisont Europa fått innvilget 65 % (47 prosjekter) sammenliknet med den totale tildelingen for de syv årene i H2020. En oversikt over alle UiTs tildelte EU prosjekter finnes her: <https://en.uit.no/research/euresearch>.

Også økonomisk har UiT har en veldig god uttelling så langt i Horisont Europa med henholdsvis 6,95 og 16,13 millioner € for 2021 og 2022. Gjennomsnittlig fikk UiT tildelt 4,25 mill € per år i H2020 (2014-2020). Det særlige gode resultatet i 2022 skyldes i hovedsak tilslaget på to *European Research Council* (ERC) prosjekter (Si3D og HiTime på hhv 2,06 og 2,72 mill €), et klyngeprosjekt innen helse (TRUSTING på 2,1 mill €), et Erasmusprosjekt (EUGLOH 2.0 på 1,68 mill €), hele 10 *Marie Skłodowska-Curie Postdoctoral Fellowships* (MSCA-PF) prosjekter (fra Arctic MSCA Programmet, til sammen 2,17 mill €), samt et rekordhøyt antall innvilgede prosjekter totalt sett for 2022.

UiT hadde en særlig høy suksessrate på hele 27,8 % (totalt antall innvilgede prosjekter per innsendte søknader) for både 2021 og 2022 mot et gjennomsnitt for UiT på 15,5 % i H2020.

Tabell 4.1 viser fordelingen av søknader, innvilgede prosjekter og suksessrate fordelt på de tre søylene, samt randsonerprogrammer som Erasmus, *Widening Participation and Spreading Excellence*, m.fl.

Tabell 4.1. Oversikt over innsendte søknader, innvilgede prosjekter og suksessrate for UiT i perioden 2021-2022 fordelt på de tre søylene i Horisont Europa. Kilde: SEFU.

	Antall søknader	Innvilgede prosjekter	Suksessrate
Søyle 1 <i>Excellent Science</i>	103	22	21,4
Søyle 2 <i>Global Challenges</i>	47*	18**	38,3
Søyle 3 <i>Innovative Europe</i>	11	3	27,3
Randsoneprogrammer	8	4	50,0
Totalt alle søyer	169	47	27,8

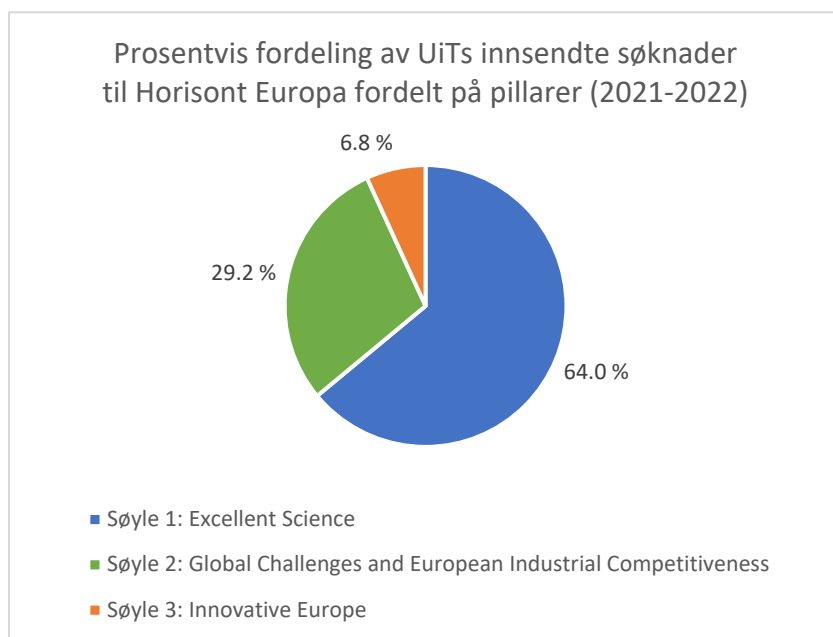
**UiT er koordinator på til sammen 7 av disse søknadene

*UiT er koordinator på én av disse (klynge 2 prosjektet i-Master)

Det er særlig i søyle 2 at UiT har hatt stor suksess med en innvilgelsesrate på hele 38,3 %. Over én tredjedel av søknadene UiT deltar i ble innvilget, og det er grunn til å konkludere at forskningen ved UiT er både samfunnsaktuell og av høy kvalitet. Denne tilslagsprosenten diskuteres videre i kapittel 4.2 UiTs Ambisjon for Horisont Europa.

Figur 3.4 viser den prosentvise fordelingen på innsendte søknader til de tre søylene. Til sammenlikning gikk 73 % av alle H2020 søknadene til *Excellent Science* søylen, 22 % til *Societal*

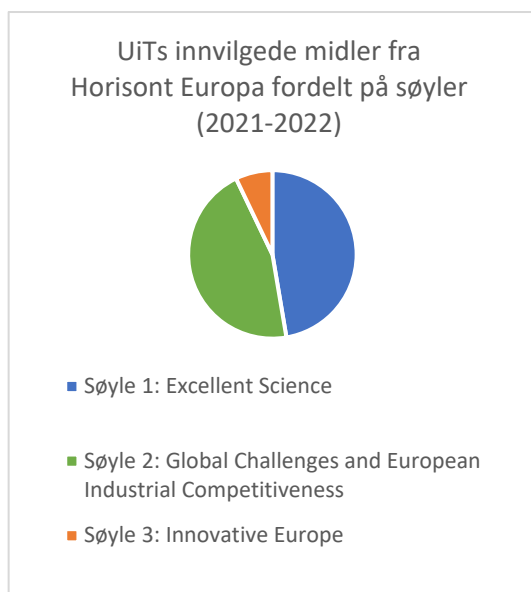
Challenges søylen og 5 % til *Industrial Leadership* søylen. Det er altså en tendens til at UiT har økt innsatsen mot tematiske utlysninger så langt i Horisont Europa.

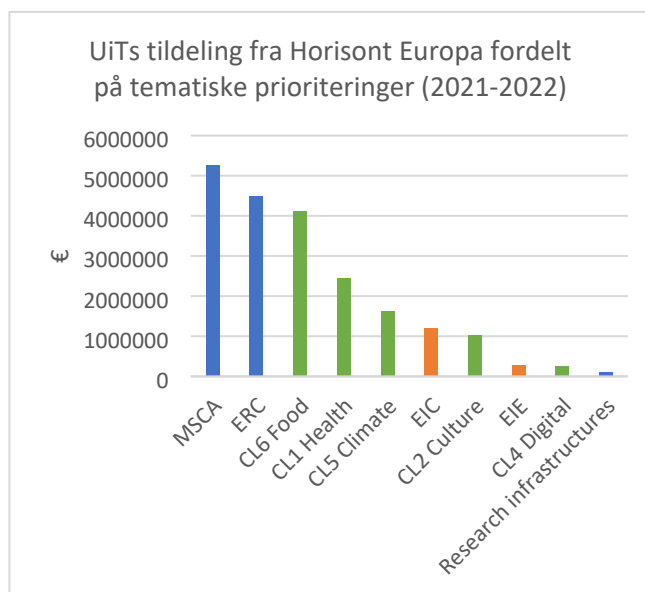
Figur 4.4. Figuren viser den prosentvise fordelingen av UiTs innsendte søknader til de tre søylene i Horisont Europa i perioden 2021-2022. Kilde: SEFU.

UiT har på de to første årene i Horisont Europa (2021 og 2022) fått tildeling til hele 47 prosjekter. I den økonomiske uttellingen fra Horisont Europa-prosjekter fordeler UiT seg nokså jevnt mellom søyle 1 og 2, se figur 4.5A under. Fra søyle 1 har UiT større tildeling fra MSCA-programmet enn fra ERC, se figur 4.5B under (tildelinger fra *MSCA-PF* diskuteres nærmere i kapittel 4.1.1). Blant de tematiske utlysningene i søyle 2 har UiT høyest uttelling fra klynge 6 (Mat), klynge 2 (Helse) og klynge 5 (Klima).

A

B

Figur 4.5. Tildeling fra EU til UiT. **A:** Figuren viser innvilgede midler fra Horisont Europa fordelt på søyler for perioden 2021-2022 ved UiT. Figuren viser netto tildeling i € og inkluderer hverken Widening Participation and Strengthening the European Research Area eller Erasmus. **B:** Figuren viser UiTs finansielle tildeling fra Horisont Europa fordelt på tematiske prioriteringer. Kilde begge: Horizon Dashboard.

Som vist i tabell 4.1, ble det i 2021-2022 sendt 11 søknader fra UiT til innovasjonssøylen (søyler 3) i Horisont Europa. Av disse ble tre prosjekter (27,3 %) innvilget. To av disse er prosjekter under *European Innovation Council* (EIC) og ett under *European Innovation Ecosystems* (EIE). Totalt gav dette UiT en finansiell tildeling på 1,4 mill €.

UiT har i løpet av 2021-2022 sendt til sammen tre søknader til utdanningsprogrammet Erasmus+. Av disse ble ett prosjekt innvilget, EUGLOH, noe som gir UiT en tildeling på 1,68 millioner €.

Tabell 4.2. Tabellen viser den fakultetsvise fordeling av innsendte EU søknader², samt resultater for 2021 og 2022. Kilde: SEFU.

Fakultet/enhet	2021			2022		
	Søknader	Innvilgede prosjekter	Innvilget beløp	Søknader	Innvilgede prosjekter	Innvilget beløp
NT-fak	21	7	2 572 694	24	5	4 261 180
BFE-fak	17	7	3 123 655	22	7	4 781 934
HSL-fak	15	2	437 662	19	5	1 086 235
Helsefak	12	2	654 557	12	3	2 998 511
IVT-fak	3	0	0	10	3	678 001
Jurfak	1	0	0	5	2	437 662
UMAK	2	1	0	4	1	210 911
UiTs fellesadm.	0	0	0	1	1	1 679 876
UB	1	1	160 550	0	0	0
Totalt	72	20	6 949 118	97	27	16 134 310

² Inkluderer alle EU-søknader (også til randsonesprogrammene)

Tabell 4.2 over viser den fakultetsvise fordelingen av innsendte søknader og innvilgede prosjekter ved UiT. Det er de fire største fakultetene (NT-fak, BFE-fak, HSL-fak og Helsefak) som sender flest EU søknader. NT-fak og BFE-fak har hatt høy inntjening begge årene og da særlig i 2022 på grunn av de ovenfor nevnte ERC-prosjektene (Si3D og HiTime). Tilsvarende viser Helsefak også et særlig godt resultat for 2022 i EUs rammeprogram mye på grunn av helseprosjektet *Trusting*.

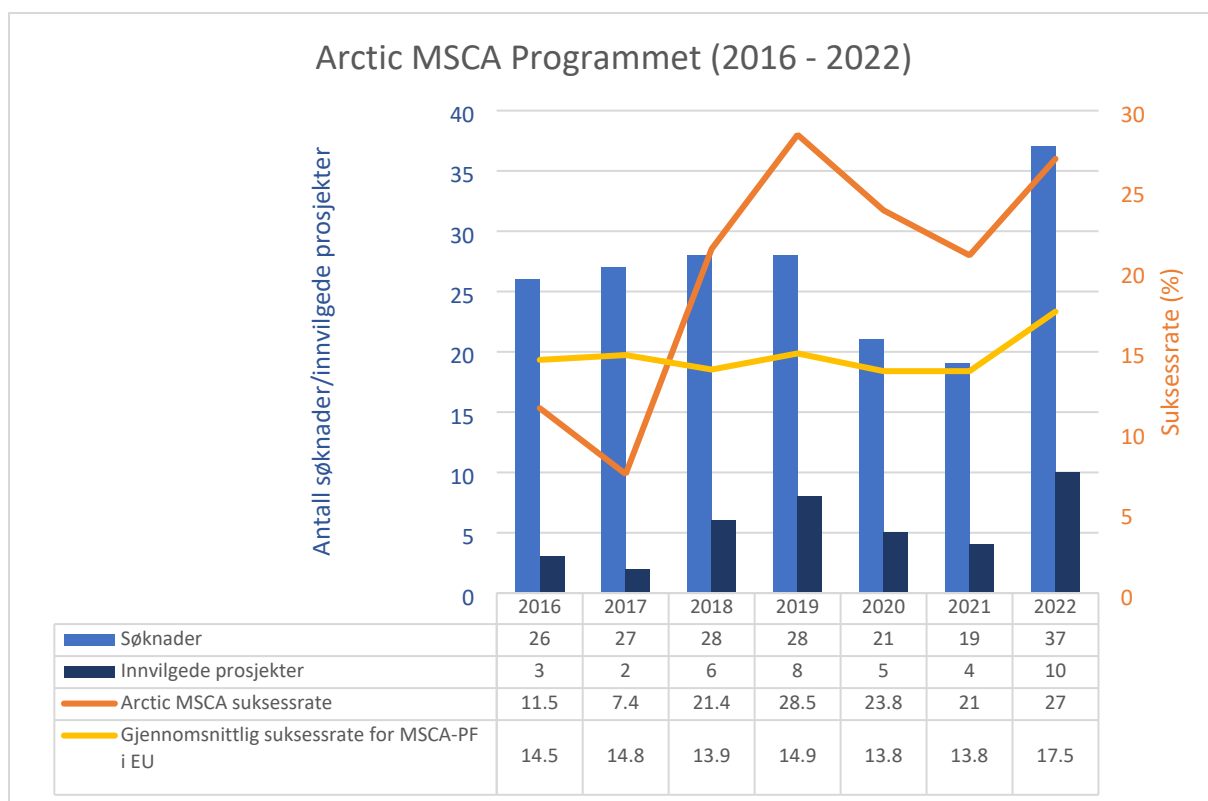
4.1.1 Rekruttering av yngre forskere ved bruk av EU-virkemidler

UiT har de siste årene hatt en gjennomgående satsing på å rekruttere talentfulle unge forskere fra utlandet, samt å gi støtte til talentutvikling med mål om blant annet å beholde de unge talentene og sikre tildelinger fra ERC til UiT.

Siden UiTs støtteprogram [Arctic MSCA program](#) ble lansert i 2016, har totalt 33 postdoktorer³ blitt ansatt ved UiT med finansiering fra EUs karriere- og mobilitetsprogram MSCA-PF (før programmet ble etablert har UiT kun lyktes med tildeling av midler til ett postdoktorprosjekt finansiert over MSCA). Disse tilslagene utgjør en finansiell tildeling på om lag 6,6 mill € til UiT. Tilslagene har gått til alle fakulteter og enheter ved UiT, og rekrutteringen av disse talentfulle forskerne har styrket mange ulike fagmiljøer ved UiT. Figur 4.6 viser en oversikt over antall innsendte søknader, innvilgede prosjekter og suksessrate for programmet i perioden 2016-2022. Det var noe færre søknader sendt i korona-årene 2020 og 2021, men dette har tatt seg veldig opp siden (antall innsendte søknader for 2023 er på høyde med 2022). Suksessraten for søknadene som har gått gjennom Arctic MSCA-programmet har siden 2018 vært betydelig høyere enn gjennomsnittet i EU, noe som viser at seleksjonen av både kandidatene, UiT veilederne og prosjektideene, samt støtten som er gitt gjennom programmet har vært god.

Samtlige av disse MSCA-finansierte postdoktorene har etter ankomst til UiT deltatt i UiTs 2-årige talentutviklingsprogram [UiT Aurora Outstanding](#). Programmet har særlig søkelys på ERC ved at deltagerne i løpet av programperioden får en introduksjon til og kursing i hvordan man skriver en suksessfull ERC søknad, samt en individuell oppfordring og oppfølging til å søke gjennom [ERC Mentoring-Programmet](#). MSCA-postdoktorene som sender en ERC-søknad med UiT som vertskap mot slutten av sitt *MSCA-fellowship*, har anledning til å søke et overgangsstipend, [Bridging-the-gap-MSCA-ERC](#), på inntil ett år i påvente av resultatet. Det er enda litt tidlig å evaluere effekten av denne satsingen på ERC ettersom både overgangsstipendet og innsatsen mot ERC først ble høynet i 2021, men av de som har avsluttet sitt *MSCA-fellowship* har til sammen 7 postdoktorer søkt ERC, 4 av disse kom til steg 2 og én har fått tildeling.

³ Totalt 38 MSCA-PF er tildelt UiT siden 2016, men 5 av disse ble av ulike grunner ikke til kontrakter.

Figur 4.6. Antall søknader, antall innvilgede prosjekter, UiTs suksessrate og EUs gjennomsnittlige suksessrate for MSCA-PF søknader. Kilde: SEFU.

4.1.2 Internasjonalt samarbeid i EU prosjekter

Fig 4.7. Illustrasjonen viser hvilke land UiT samarbeider med i aktive Horisont Europa-prosjekter per november 2023. Strekene er ikke vektet i forhold til omfang av samarbeid. Kilde: Horizon Dashboard.

Figur 4.7 viser grafisk hvilke land UiT samarbeider med i våre EU-prosjekter så langt i Horisont Europa. Ikke overraskende er de fleste samarbeidsrelasjonene våre med institusjoner fra land i

Europa. UiTs strategiske samarbeid mot institusjoner i Europa bør styrkes – noe som blant annet skjer gjennom EU-nettverkene EUGLOH og Yerun. EU er imidlertid i gang med å forhandle avtaler om samarbeid med blant annet Canada, New Zealand, Singapore og Sør-Korea, noe som både vil legge til rette for- og muliggjøre mer forskningssamarbeid med disse landene.

4.2 UiTs Ambisjon for Horisont Europa

[UiTs Ambisjon for Horisont Europa](#) ble vedtatt i 2021 av universitetsstyret og ble nærmere presentert i [Forskningsmeldingen for 2020](#). Ambisjonen innebærer et mål om å øke antall innsendte søknader med 50 % sammenliknet med H2020 for første halvdel av Horisont Europa (2021-2024). En 50 % økning tilsvarer 116 innsendte søknader per år, se tabell 4.3. Så langt i Horisont Europa har UiT sendt inn henholdsvis 72 (2021) og 97 (2022) søknader. Den relative økningen i antall søknader i 2022 skyldes i hovedsak en økt innsats mot MSCA-PF gjennom Arctic MSCA Programmet som medførte at hele 37 MSCA-PF søknader ble sendt dette året (mot normal på 19-28 per år tidligere, se figur 4.6).

Tabell 4.3. Tabellen viser en oversikt over hvor mange søknader UiT sendte til H2020 i gjennomsnitt per år, hva et mål om en økning på 50 % i Horisont Europa tilsvarer og hvor mange søknader UiT sendte i henholdsvis 2021 og 2022. Fargekodene reflekterer om måltallet i ambisjonen er nådd (grønt) eller ikke (rødt). Kilde: SEFU.

	Gjennomsnittlig i H2020 (2014-2020)	Måltall: 50 % økning i Horisont Europa tilsvarer	Innsendt 2021	Innsendt 2022
Excellent Science (søyle 1)	41,4 søknader/år	62,1 søknader/år	42 søknader	61 søknader
Societal/Global Challenges (søyle 2)	21,9 søknader/år	32,9 søknader/år	20 søknader	27 søknader
Innovation (søyle 3)	1,7 søknader/år	2,6 søknader/år	6 søknader	5 søknader
Totalt + randsonerprogrammer ⁴	77 søknader/år	116 søknader/år	72 søknader	97 søknader

Det er så langt i den første halvdel av virketiden til UiTs Ambisjon for Horisont Europa en betydelig avstand mellom ambisjon og realitet, men utviklingen innen UiTs EU-innsats er likevel positiv.

For andre halvdel av Horisont Europa (2025-2027) er måltallet for UiTs Ambisjon for Horisont Europa skjerpet ytterligere for søyle 2. Målet i denne perioden er å øke antall innsendte søknader til de tematiske utlysningene med hele 100 % sammenliknet med H2020. Det betyr at UiT skal sende inn 43,8 søknader/år til søyle 2 i denne perioden. Med de 21-27 søknadene som ble sendt i 2021 og 2022 er det grunn å tro at det må en betydelig innsats til for å nå denne ambisjonen.

Det er også et mål at UiT skal ta større roller i søyle 2 prosjektene. Så langt i Horisont Europa har UiT vært koordinator på kun 7 av 47 søknader og av de 18 som ble innvilget, er UiT koordinator på én av dem. UiT har et støtteprogram rettet særlig mot koordinatorene av søyle 2 prosjekter, [Horizon Priority Program](#).

Den skjerpede ambisjonen for søyle 2 henger godt sammen med suksessraten på 37,5 % som UiT har i denne søyle så langt i Horisont Europa. Den høye suksessraten viser at UiTs forskere har et stort potensial for å kunne delta i europeiske samarbeidsprosjekter for å løse de globale samfunnsutfordringene og at forskningen som drives ved UiT er relevant. Dette potensialet må UiT ta ut i form av flere søknader.

⁴ Inkluderer i tillegg søknader til Erasmus, Widening Participation, SWAFS, COST, ERA-Net, JPI og JTI

I ambisjonen pekes det på åtte grep som UiT skal ta for å nå målene:

1. UiTs kompetanse skal være synlig
2. Strategisk samarbeid og posisjonering
3. Ta aktivt lederskap
4. Økt innsats mot ERC
5. Solid administrativt støttesystem
6. Bygge intern kompetanse gjennom deltakelse som evaluatore/eksperter
7. Rekruttering, kompetanse- og karrierebygging
8. Økt satsing på innovasjon

Felles for alle punktene (med mulig unntak av punkt 3) er at de krever administrative ressurser for å følges opp internt ved UiT. Siden 2009 er antallet administrative tilsatte i den sentrale forskningsadministrasjonen uendret, dette til tross for at porteføljen har økt (blant annet introduksjonen av støtteprogrammene [Arctic MSCA Program](#), [ERC Mentoring Program](#), [Horizon Priority Program](#), [UiT Aurora Outstanding](#) og [UiT High Score](#)). Nivå 1 har kun to stillinger som jobber dedikert med EU støtte. I tillegg finnes det rådgivere ved de ulike fakultetene/enhetene som har EU-støtte som del av sin portefølje. Også her er de administrative ressursene omtrent uendret siden UiTs Ambisjon for Horisont Europa ble vedtatt.

Ettersom UiTs Ambisjon for Horisont Europa ikke har vært understøttet med økte ressurser er det derfor risiko for at den positive utviklingen og videre veksten ikke vil fortsette i den resterende perioden ambisjonen gjelder for (frem til 2027).

Siden UiTs Ambisjon for Horisont Europa ble vedtatt i 2020, har hvert fakultet/enhet presentert sin egen EU-innsats i Forskningsstrategisk utvalg (FSU). Det er relativt store forskjeller i tilnærmingen til de enkelte fakultetene og en slik erfaringsdeling har derfor vært svært nyttig. Det er verdt å trekke frem NT-fak sin Horizon-gruppe som har en todelt agenda; identifisere/støtte kandidater som bør søke *ERC Starting Grant* (ERC StG) og å identifisere utlysninger i Horisont Europa som har relevans for forskere ved fakultetet. Gruppen består av én forsker med EU-erfaring fra hvert institutt, samt representanter fra administrasjonen på nivå 1 og 2. Dette har hatt en særlig positiv effekt på å øke antall ERC StG søknader fra NT-fak, ettersom det de to siste årene har blitt sendt inn tre søknader per år fra NT-fak mot gjennomsnittet på 1,1 søknader per år i H2020. Én av deltagerne er også tildelt et ERC StG-prosjekt (SI3D).

4.3 Analyse av UiTs resultater i EUs rammeprogram Horisont Europa

Som figur 4.3 summerer opp, er det en jevn økning i antall sendte søknader, innvilgede prosjekter og i finansiell uttelling for UiT i EUs rammeprogram. UiT har hatt en formidabel suksessrate på 28 % de siste to årene, og særlig mot de tematiske samarbeidsprosjektene i søyle 2 har UiT hatt høy suksessrate.

Til tross for høy suksessrate og god finansiell inntjening, er UiT likevel et stykke unna å nå målene satt i UiTs Ambisjon for Horisont Europa. En høy suksessrate kan også tolkes som et tegn på at institusjonen har et større potensiale for å delta på flere prosjekter enn de som det søkes om.

Det er de senere årene gjort en betydelig innsats for å øke og forbedre søknader til søyle 1 (*Excellent Science*), da særlig MSCA-PF og ERC søknader. Dette har båret frukter i form av tildelinger de siste

årene, og det er knyttet forventninger til at UiT vil kunne få flere tilslag i ERC etter at den nevnte satsingen på rekruttering av MSCA postdoktorer etterfulgt av karriereutvikling og støtte til ERC søknader har fått virke over tid.

Den høye suksessrate UiT har i søyle 2 (*Global Challenges*) viser med tydelighet at UiTs forskere har kapasitet og relevans til gjennomslag i denne søylen og at våre fagmiljøer derfor bør sende flere søknader til denne søylen. Dette understreker også viktigheten av at UiT bør holde på sin ambisjon om å øke søknader til denne søylen med 100 % i siste halvdel av Horisont Europa. UiT bør også ta på seg større lederroller i disse prosjektene.

At UiT kun har sendt til sammen 11 søknader til søyle 3 (*Innovative Europe*) kan forklares med at denne søylen ikke har fått tilstrekkelig oppmerksomhet internt i UiT. Et økt fokus på og utvikling av dedikert støtte til UiTs forskere som ønsker å søke europeiske innovasjonsprosjekter er nødvendig for å løfte innsatsen inne søyle 3.

5 Sammendrag og tiltak for å nå målene

5.1 Sammendrag av resultater

For å kunne nå målene i UiTs strategi, har UiT de siste årene satt tydelige og ambisiøse mål for en økning av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen. Dette har UiTs styre valgt fordi faglig kapasitets- og aktivitetsøkning må skje gjennom en kombinasjon av mer effektiv bruk av institusjonens midler og økte eksterne inntekter. Samarbeid med nasjonale og eksterne partnere i eksternt finansierte prosjekter er også ansett som et viktig kvalitetshevende virkemiddel som styrker UiTs fagmiljøer.

Forskningsmeldingen for 2022 viser at bidrags- og oppdragsinntektene til UiT har økt svakt de siste fem årene, og at andelen av driftsbudsjettet vårt som er eksternt finansiert fortsatt bare er på 17,3 %. Dette er langt fra måltallet om 25 % eksterne inntekter innen 2026 og betyr at institusjonen må intensivere sitt arbeid med å nå dette målet.

Det er Helsefak som har de største, samlede eksterne inntektene, mens det er NT-fak, UMAK og BFE-fak som har de høyeste eksterne inntektene per faglige årsverk. NT-fak er også fakultetet med de høyeste inntektene fra både Forskningsrådet og EU.

UiTs forskere sender inn færre søknader til Forskningsrådet per faglige årsverk enn ved de andre breddeuniversitetene. Våre søknader har samtidig lavere suksessrate. Dette medfører at UiTs tildeling fra Forskningsrådet per faglige årsverk er omtrent halvparten av den ved de andre breddeuniversitetene.

Ved UiT har både antall søknader og tildelte midler fra EUs rammeprogram økt de siste årene. Institusjonens økonomiske uttelling i Horisont Europa er betydelig høyere enn den var i Horisont 2020. Av de norske universitetene har UiT den fjerde største totale tildelingen i Horisont Europa (bak UiO, NTNU og UiB). EU-tildelingen til UiTs fagmiljøer er imidlertid per hode kun 35-56 % av EU-tildelingen ved de tre andre breddeuniversitetene.

UiT sender flest søknader og får størstedelen av EU-tildelingen fra søyle 1 i EUs rammeprogram. Her kommer den største andelen av tildelingene fra MSCA og ERC. Selv om bare 30 % av søknadene fra UiT til EUs rammeprogram sendes til søyle 2, kommer 46 % av EU-tildelingen fra denne søylen.

UiT er fortsatt langt unna å oppfylle målene i den styrevedtatte Ambisjonen for Horisont Europa. Det er særlig for søyle 2 at det er en betydelig avstand mellom ambisjon og realitet.

5.2 Iverksatte tiltak for å øke ekstern finansiering

UiT har satt i verk en rekke tiltak som over tid vil bidra til å heve UiTs fagmiljøer sin vilje og evne til å konkurrere på eksterne arenaer. Det er viktig å la disse virke for at de skal få effekt. Nedenfor nevnes noen av disse tiltakene:

Langtidsplaner ved hvert fakultet

Hvert fakultet/enhet har laget langtidsplaner som både konkretiserer mål og strategier for å nå disse målene. Mange av planene har tydelige mål for hva de skal oppnå innen ekstern finansiering og de inneholder også overordnede strategier for hvordan dette skal skje. Fakultetene peker blant annet på følgende virkemidler for å øke den eksterne finansieringen:

- sette konkrete mål for ekstern finansiering,
- lage planer for ekstern finansiering for hver forskningsgruppe,
- skape en delings- og belønningskultur innen ekstern finansiering,
- styrke rekrutteringen av tilsatte med potensial for å nå forskningsfronten,
- styrke arbeidet med talentutvikling og karriere,
- styrke den administrative støtten til de vitenskapelig tilsatte,

Det er imidlertid store ulikheter i hvor eksplisitte hvert fakultet er når det gjelder mål for ekstern finansiering og hvordan de skal øke den eksterne finansieringen (ved mange fakulteter står det kun at de skal arbeide for å øke den eksterne finansieringen).

Ambisjon for Horisont Europa (2021-2027)

UiT etablerte i 2020 et spesifikt måldokument for det den gang nye rammeprogrammet til EU – Horisont Europa (EUs niende rammeprogram). Styringsdokumentet, UiTs Ambisjon for Horisont Europa, er det første i UiTs historie som konkretiserer hvilke mål institusjonen skal ha innen EUs rammeprogram. Dokumentet gir også retning for hvordan institusjonen skal nå målene. Denne konkretiseringen av både mål og strategier gir institusjonen et godt utgangspunkt for å løfte UiTs fagmiljøer.

Ny budsjettmodell

Som følge av at universitetsstyret har vedtatt ny strategi for UiT og at det innføres ny budsjettmodell for den norske UH-sektoren fra og med budsjettåret 2025, har rektor satt i verk et arbeid for å etablere ny budsjettmodell ved UiT. Rektor opprettet i 2022 ei arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utforme forslag til ny budsjettmodell for UiT. Arbeidsgruppa leverte høsten 2023 en rapport som omhandler tre alternative rammer for ny modell, og som på ulike måter løser foringene i mandatet fra rektor. Sentralt i mandatet er det et krav om at ny budsjettmodell skal inneha mekanismer som understøtter en styrking av eksternøkonomien. Rapporten fra arbeidsgruppa ble sendt på intern høring i desember 2023, og har høringsfrist 24. januar 2024. Rektor legger opp til å fremme forslag til ny budsjettmodell for styret i mars 2024.

Gjennomgang av utdanningsporteføljen

Det er satt i gang et større arbeide med å revidere vår studie- og emneportefølje. Ett av målene med prosessen er å sikre en bedre balanse i ressurser brukt på hovedaktivitetene våre innen forskning,

utdanning og formidling. Analyser viser at UiT har svært mange små emner sammenlignet med andre universiteter. UiT bruker derfor betydelig mer ressurser per produserte studiepoeng enn resten av sektoren, uten at vi har tilsvarende bedre finansiering. Mye tyder på at dette kan gå på bekostning av de to andre kjerneaktivitetene, og at en reduksjon av emneporteføljen kan bidra til økt kapasitet innen forskning og innovasjon.

UiT Talent

Virkemiddelpakken UiT Talent ble vedtatt av styret i 2022 og igangsatt i 2023. Det inneholder et bredt sett av virkemidler som skal inspirere fagmiljøene til innsats, bygge faglig tilsatte og studenters karriere og bygge broer mellom intern finansiering og eksterne finansieringsordninger. Hensikten med alle virkemidlene i UiT Talent er å virke sammen med virkemidler ved de enkelte fakulteter, for å øke de eksterne inntektene til UiTs fagmiljøer slik at deres faglige kapasitet og kvalitet styrkes.

Det brede settet av virkemidler innen UiT Talent har som mål å underbygge UiTs strategi. UiT Talent skal tilby solid støtte til UiTs forskere i å definere og nå sine karrieremål, herunder å utvikle forsknings- og innovasjonsprosjekter for ekstern finansiering tilpasset deres karrierestadium, ferdigheter og profil som forskere. Videre har UiT Talent også som mål å proaktivt styrke konkurransepotensialet til forskningsmiljøer ved UiT som ennå ikke har erfaring med å skaffe eksterne forskningsmidler.

Virkemiddelpakken består av en kombinasjon av eksisterende virkemidler og nye virkemidler. De eksisterende virkemidlene som har blitt videreført i UiT Talent er virkemidler som har vist seg å virke godt for å øke den eksterne finansieringen. For eksempel har UiTs *Arctic MSCA-program* blitt videreført for å bygge videre på suksessen med å rekruttere unge forskertalenter til UiT fra hele verden og talentutviklingsprogrammet *UiT Aurora Outstanding* har blitt videreført for å utvikle unge, faglige ledertalenter. Denne systematiseringen av søknads- og karrierearbeidet ved UiT har bidratt til å effektivisere støttetjenestene og gitt betydelig merverdi for fagmiljøene. Nesten alle de nye virkemidlene i UiT Talent er iverksatt i 2023, og de resterende vil settes i gang i løpet av våren 2024. UiT er dermed godt i gang med å ivareta målsettingen i den overordnede langtidsplanen til UiT om å prioritere etableringen av virkemidlene innen UiT Talent.

UiT-CAM

Universitets- og høyskolerådet etablerte i 2021 en veileder for vurdering i akademiske karriereløp som foreslår et mer fleksibelt og helhetlig rammeverk for arbeidet med vurdering i akademiske karriereløp. I denne foreslås det å ta i bruk en matrise for vurdering av faglige resultater, kompetanse og erfaring - *Norwegian Career Assessment Matrix* (NOR-CAM) - som vil fungere som en verktøykasse for et slikt vurderingssystem. NOR-CAM vil synliggjøre seks kompetanseområder gjennom systematisk dokumentasjon og refleksjon.

Parallelt med det nasjonale arbeidet fremla EU-kommisjonen i 2021 rapporten *Towards a Reform of the Research Assessment System* som gir overordnede føringer for et vurderingssystem for forskning som fremmer kvalitet og forskningens samfunnsoppdrag. Basert på rapporten ble *European Agreement on Reforming Research Assessment* (ARRA) kunngjort. Interesserte organisasjoner og virksomheter kan signere avtalen og forplikte seg til å arbeide inn i en europeisk koalisjon (CoARA) for å bidra til reformering av vurdering av forskning og forskere. UiT signerte ARRA i 2022 og ble medlem av CoARA.

Basert på NOR-CAM og CoARA foreslår nå en arbeidsgruppe som er nedsatt ved UiT at institusjonen etablerer en egen UiT-CAM for vurdering av akademiske karriereløp. Et større spekter av

kompetanseområder, slik det er beskrevet i forslag til UiT-CAM, gir institusjonen et større handlingsrom (eller «verktøykasse») ved stillingsutlysninger fordi den mer treffsikkert kan etterspørre kompetanser som er relevante for den utlyste stillingen.

Karriereplanlegging

Et større arbeid er gjort ved UiT for å [legge til rette for karriere og kompetanseutvikling for alle ansatte ved UiT](#). Dette har blant annet medført at institusjonen har dreid fokus i medarbeidersamtalen mot den tilsattes karriere. [Medarbeider- og utviklingssamtalene](#) handler nå om den enkeltes faglige mål, prioriteringer og planer for videre karriere. Målet er at denne dreiningen skal bidra til å løfte fagmiljøene ved UiT og bidra til å gjøre dem mer konkurransedyktige og attraktive som samarbeidspartnere.

5.3 Forslag til nye tiltak

I tabell 5.1 er det en oversikt over nye tiltak som foreslås innført for å øke den eksterne virksomheten ved UiT. Tiltakene bør innarbeides i UiTs overordnede langtidsplan og i UiTs Ambisjon for Horisont Europa neste gang disse revideres.

Tabell 5.1. Oversikt over forslag til tiltak for å øke den eksterne finansieringen ved UiT.

#	Forslag til tiltak	Ansvarlig enhet for gjennomføring
1	Oppdatere UiTs overordnede langtidsplan og Ambisjonen for Horisont Europa <i>På bakgrunn av Forskningsmelding for 2023 bør både UiTs langtidsplan og Ambisjonen for Horisont Europa oppdateres når det gjelder tiltak og mål.</i>	Rektors stab Avdeling for forskning, utdanning og formidling Avdeling for organisasjon og økonomi
2	Konkretisere fakultetenes langtidsplaner/planverk når det gjelder: <ol style="list-style-type: none"> Mål for ekstern finansiering Tiltak for å øke den eksterne finansieringen <i>Flere av fakultetene sine langtidsplaner er ikke konkrete på målene de har satt for ekstern finansiering (både andel ekstern finansiering og hvilke finansieringskilder de skal lykkes i). Planene er heller ikke konkrete på hvordan de skal lykkes i å øke den eksterne finansieringen (hvilke tiltak som skal iverksettes for å nå målene og hvilke finansieringskilder/-virkemidler fakultetene vil prioritere).</i> <i>Merk: Aggregeringsnivået for fakultetenes langtidsplaner er ulikt, og det er derfor mulig at ved noen fakulteter, så vil det være naturlig at en konkretisering av mål og tiltak vil inngå i et annet type styringsdokument enn i langtidsplanene.</i>	Fakultetene

3	<p>Øke innsatsen på å motivere for deltakelse i virkemidler i Forskningsrådet der UiT har et stort potensial for å lykkes mer.</p> <p><i>Generelt har UiT potensial for å sende flere søknader og lykkes bedre i alle virkemidlene til Forskningsrådet. Både overordnet søknadsintensitet og suksessrate indikerer imidlertid at det er et stort potensial for økte tildelinger innen Forskerprosjekt, Kompetanse- og samarbeidsprosjekt og Kommersialiseringsprosjekt. Terskelen for å lykkes er lavere innen Kompetanse- og samarbeidsprosjekter og Kommersialiseringsprosjekter enn for Forskerprosjekter, og strategier for å søke mer av disse typene prosjekter bør vurderes. Fakultetene har ulike kompetanseprofiler og bør gjøre egne analyser av mulighetsrom innen Forskningsrådets ulike virkemidler.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>
4	<p>Øke innsatsen på å motivere for deltakelse i virkemidler i EUs rammeprogram der UiT har et stort potensial for å lykkes mer.</p> <p><i>Generelt har UiT potensial for å sende flere søknader og lykkes bedre i alle de tre søylene i EUs rammeprogram. Både overordnet søknadsintensitet og suksessrate indikerer imidlertid at det er et særlig stort potensial for økte tildelinger innen søyle 2 og 3. Det bør vurderes hvilke målrettede tiltak som bør settes i verk rettet mot spesifikke søknadstyper i EUs rammeprogram, inkludert identifisering av kandidater som bør vurdere å søke ERC.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>
5	<p>Etablere sammenhengende støttetjenester innen ekstern finansiering og dimensjonere kapasiteten i støtteapparatet riktig.</p> <p><i>For å nå institusjonens ambisiøse mål innen ekstern finansiering må støtteapparatet henge godt sammen mellom nivåene og være riktig dimensjonert for å kunne nå institusjonens og fakultetenes mål. Det bør derfor arbeides for å etablere tjenester innen ekstern finansiering som går på tvers av nivåer og der støttetjenester innen forskning, økonomi og kommunikasjon henger sømløst sammen. UiT skal prioritere ressurser til å ha god nok kvalitet og kapasitet i de administrative støttetjenestene til at UiT når sine mål innen ekstern finansiering.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Avdeling for organisasjon og økonomi</p> <p>Fakultetene</p>
6	<p>Styrke rekrutteringen av vitenskapelig personale som har potensial til å lykkes på eksterne konkurransearenaer ved å benytte den institusjonelle veilederen for vurdering i akademiske karriereløp (UiT-CAM) til å etterspørre kompetanse og konkurranseevne.</p> <p><i>Rekruttering av kompetente vitenskapelig tilsatte med stort potensial er avgjørende for å virkelig lykkes i å øke den eksterne finansieringen.</i></p>	<p>Avdeling for organisasjon og økonomi</p> <p>Fakultetene</p>
7	<p>Etablere utviklingsplaner for forskningsgrupper og andre faglige grupper.</p> <p><i>De fleste fakulteter har etablert forskningsgrupper som et virkemiddel for å bygge opp forskningsmiljøer og øke</i></p>	<p>Fakultetene</p>

	<p><i>kvaliteten i forskningen. Tilsvarende, er det etablert faglige grupper som jobber med å bygge kvalitet og kapasitet i utdanningene våre. For at faglige grupper ved UiT skal ha klare ambisjoner for sin utvikling, bør forskningsgrupper, pedagogiske faggrupper, institutter og andre faglige grupper legge femårige planer for den videre utviklingen av gruppa. Slike utviklingsplaner skal bidra til at gruppa etablerer felles overordnede mål for aktiviteten og utformer en plan for å nå målene med bruk av gruppas ressurser. Disse utviklingsplanene skal gi gruppa noen overordnede mål å strekke seg etter og være sentrale i den årlige dialogen med nivået over om kvaliteten og kapasiteten i den faglige virksomheten til gruppa.</i></p>	
8	<p>Utarbeide en egen innovasjonsmelding som blant annet analyserer i mer detalj hvordan UiT kan styrke den økonomiske uttellingen innen Forskningsrådets Kompetanse og samarbeidsprosjekt, Kommersialiseringsprosjekt og i EUs søyle 3, samt stimulere til økt deltagelse i Innovasjonsprosjekt i næringslivet.</p> <p><i>Det er behov for en mer detaljert analyse av hvordan UiT skal styrke innsatsen og den økonomiske uttellingen innen både Forskningsrådet og Horisont Europa sine virkemidler for innovasjon og næringslivssamarbeid. Dette bør være ett kapittel i en bredere innovasjonsmelding, og bør skrives sammen med fakultetene og presenteres for universitetsstyret i juni 2024.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>
9	<p>Styrke samhandlingen med vårt støtteapparat i Brussel og øke arbeidet med påvirkning av EUs rammeprogram og tilstedeværelsen i Brussel</p> <p><i>Til tross for at UiT er partner i to organisasjoner som har kontor i Brussel (Nord-Norges europakontor og Yerunkontoret), har UiT i liten grad prioritert ressurser til europeisk påvirkningsarbeid. Selv om vurderingen fortsatt er at institusjonen vil tjene mer på å bygge kapasitet internt enn å bygge opp kapasitet i Brussel, er det viktig å øke bevisstheten og kjennskapen til hvordan beslutningsprosesser foregår i Europa og å kjenne til tjenestene som de to ovenfor nevnte kontorene kan levere.</i></p> <p><i>UiT bør derfor i sterkere grad vurdere hvordan vi kan utnytte våre studenter og tilsatte sine muligheter for hospitering og hvordan vi kan utnytte kapasiteten i kontorene bedre til å innhente informasjon og påvirke EUs politikk.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>
10	<p>Etablere arenaer og måter å arbeide på som fremmer deling og samhandling på tvers av fakulteter</p> <p><i>Den ulike kompetansen som hvert fakultet/enhet besitter kan i langt større grad enn i dag tilgjengeliggjøres på tvers i organisasjonen. Mer uerfarne miljøer vil kunne dra stor nytte av å lære fra miljøer som har lyktes på de ulike arenaene for ekstern finansiering.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>

11	<p>Sterkere profilere våre fagmiljøer og infrastruktur overfor samarbeidspartnere og bygge kompetanse blant våre tilsatte i å posisjonere seg for samarbeid</p> <p><i>Synliggjøring og posisjonering av UiTs fagmiljøer og forskningsinfrastrukturer overfor mulige samarbeidspartnere og finansieringskilder, kan bidra til å øke vår deltakelse i nasjonale og internasjonale partnerskap. Kompetanse på å formidle egen forskning og prosjektforslag kan bidra til å øke vår suksessrate i eksterne konkurransearenaer.</i></p>	<p>Avdeling for forskning, utdanning og formidling</p> <p>Fakultetene</p>
----	---	---